

Creu de la Santa Missió o del Padró

Santa Eugènia de Berga

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Nucli de Santa Eugènia
Emplaçament	Plaça del Pedró s/n. Ajuntament de Santa Eugènia. Plaça Major, n.1. 08507 Santa Eugènia de Berga.

Coordenades:

Latitud:	41.90052
Longitud:	2.28252
UTM Est (X):	440487
UTM Nord (Y):	4638980

Classificació

Número de fitxa	08246-153
Àmbit:	Patrimoni moble
Tipologia	Element urbà
Estil / època:	Contemporani
Segle	XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIN
Europea – Atributs inspire:	National Monument Record – Religiós i/o funerari
Observacions protecció:	BCIN, segons decret 14 març de 1963 núm. 571/63.
Data aprovació:	dj., 14/03/1963 - 12:00
Accés	Fàcil
Ús actual:	Simbòlic
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Vic. Plaça Santa Maria, n. 1 - 08500 Vic.
Autoria de la fitxa	Anna M. Gómez Bach

Descripció

La base, pedra de color blavós coneguda com pedra de Saladeures, té una llargada de 65cm i una amplada de 60cm. La creu de ferro té una alçada d 1'5m i una amplada total de 90cm i en la seva part central de 12cm. Al centre de la creu hi ha les inicials JHS i AM, sobreposades. Les inscripcions a la pedra, no estan gaire desgastades, el que en facilita la seva lectura. La creu de ferro esta ben collada a la pedra.

Observacions:

L'accés a la creu es pot fer des de tres carrers: Pare Solà, Canigó i Girona. Des d'aquest indrets es té una bona visió de part de la plana de Vic. La pedra que aguanta la creu, quan es va separar l'ajuntament de Santa Eugènia de Vic, al quedar desprotegits dels lladres van instaurar un somatent i els lladres que agafaven els deixaven lligats al pedró per a escarni públic.

Història

De les quatre cares de la base de la creu, 2 no tenen inscripcions, mentre que les altres 2, est i oest tenen dates gravades corresponents a la celebració de la diverses missions a la població. Est: Santa Missió 1930; oest: Santa Missió 1940, 1952 i 1966. Les primeres referències al padró daten d'època medieval, aquest inicialment es trobava ubicat a ponent de l'església parroquial de Santa Eugènia, però es desconeix si aquest emplaçament ja coincideix amb l'actual, dins la sagrera i a l'extrem oest sobre una elevació de terreny. Al 1325 va tenir lloc una delimitació del terme del castell de Taradell, en el sector on Santa Eugènia termenejava amb la ciutat de Vic, els actes d'aquesta delimitació o la convocatòria per fer-la van tenir lloc a la sagrera de Santa Eugènia, prop del pedró. Concretament, el dijous 14 de març de 1325 Bernat de Mont-Rodon i en Pere Ferrer del Pla varen convocar a la sagrera de Santa Eugènia de Berga, prop del pedró, tots els senyors i procuradors. La convocatòria es va mantenir tot el dia i veient que no es presentava ningú de la part contrària al senyor de Taradell, els comissionats reials i el jurista Jaume de Cardona van convocar una nova coneixença l'endemà. El divendres tampoc va aparèixer cap dels representants del ca ciutat de Vic, ni del terme de Meda, i per això els mandataris reials van procedir a la delimitació: Per la part de ponent el terme del castell de Taradell segueix el riu Gurri fins a prop o l'envista del mas Hospital de la ciutat de Vic, i continua per dita riera o riu Gurri fins prop del Pont del Gurri, això és fins al lloc en el qual, acaba la parròquia de Vic, de tal manera que ni en dit lloc ni en cap altre, res de la parròquia de Vic és del terme del Castell de Taradell. Des d'aquí el terme continua (...). El notari va fer constar que tot això es va decidir i es va dur a terme prop del pedró de l'església de Santa Eugènia de Berga el divendres 15 de març de 1325 a l'hora que tocaven a tèrcia a la catedral de Vic, en presència de Pere de Vilademany i els testimonis següents: Berenguer abat de l'Estany, Berenguer de Postius clergue de Vic, Berenguer de Farners, Dalmau d'Avinyó i Bartomeu de Togores; cavallers de Berenguer Roure, Bonanat de Vila i Arnau Morera, clergues i altres prohoms. També signen el document que va redactar el notari de Vic Pere Vivet, Bertant de Montrodon, Peere Ferrer del Pla i el seu assessor i jurista Jaume de Cardona. Aquest és un dels darrers testimonis de la subjecció de tot el terme al castell de Taradell, que es trencarà al 1350. Es coneixen altres intervencions dels senyors de Taradell en el terme del municipi actual de Santa Eugènia fins els volts de 1345. A partir d'aquest moment, i per motius que actualment es desconeixen, s'inicià l'autonomia de Santa Eugènia coma Quadra o terme autònom, dintre del castell de Taradell. Aquesta autonomia va ser més ferma pels volts de 1358, i definitiva a partir de 1385. La documentació a partir d'època moderna aporta escassa informació que ens permeti conèixer la sagrera o la població de Santa Eugènia després de la despoblació de

mitjan segle XIV. Sovint apareix esmentat el Puigsacost, lloc on tenien terres diferents persones de la sagrera, el camí de la font, el camí de la Serra i de Llagostera, el call inferior i el lloc del Pedró, on es convocaven els feligresos per tractar temes que afectaven la parròquia o parroquians.

Bibliografia

DALMAU, A. (2001). Inventari d'elements patrimonials del Municipi de Santa Eugènia de Berga. Ajuntament de Santa Eugènia. Inèdit. PLADEVALL, A (1955-1957). "El castillo de Taradell y su primitivo término" a AUSA III. Vic: 492-501. PLADEVALL, A. (1997). Història i vida d'un vell poble osonenc. Santa Eugènia de Berga. L'entorn, 13. Ed. Eumo. Vic. Extret del document titulat: Rodalia del Terme de Taradell, Arxiu Parroquial de Taradell, còpia del segle XVII amb autorització notarial.

